

[Bilgrav-Nielsen.]

deligt over for den offentlige skole, nemlig en styring af lærerskematimeforbruget. Jeg synes, det er et system, som er meget vanskeligt anvendeligt over for de frie skoler. Jeg synes endda, at den redegørelse, som er grundlaget for lovforslaget, meget tydeligt viser de afvigelser, man er nødt til at gøre fra systemet. Dette forhold afspejler i og for sig, at systemet ikke er særlig anvendeligt over for de frie skoler.

Jeg kan heller ikke acceptere det synspunkt, der synes at være baggrunden for at skride til en styring af skematimeforbruget. Baggrunden er jo den, som det også er gengivet i bemærkningerne til forslaget, hvor der står, at man forudser, at folkeskolens forøgede specialundervisning vil få en afsmittende virkning på privatskolerne, og at man i øvrigt på andre områder vil tilnærme sig en standard i de private skoler, som ligner den offentlige skoles.

Ja, det er tænkeligt, men er det ikke sådan, at jo større krav vi stiller til skematimeforbruget og hermed til holdstørrelser, des mere fremmer vi den udvikling, at specialundervisning og særundervisning bliver en nødvendig ting. Jeg tror det og er mest tilbøjelig til at sige, at det bedste for skolerne var, om vi bevarede en slags bloktilskudsordning – naturligvis med et loft, som hr. Bertel Haarder har været inde på det. Jeg mener ikke, det er rimeligt at begynde at gå ind i selve systemet og sige, på hvilke specielle områder pengene skal anvendes og i hvilket omfang. Jeg tror i øvrigt ikke, at de frie skolars folk er minded for at sidde med et sådant teknisk apparatur for at finde ud af, hvordan tilskudsforholdene nu er for de enkelte skoler.

I øvrigt er vi enige i de nye formuleringer, der er om specialundervisning, undervisning i fritiden og om elevstøtte. Det mener vi er gode ting. Vi har heller ikke problemer med spørgsmålet om elevtalskravet. Jeg mener, der måske endda kan siges at være en vis lempelse i den nye formulering i forhold til den tidligere, men det er et problem, som vi bliver nødt til at se lidt tættere på i udvalget.

Til slut vil jeg gerne sige, at som helhed er forslaget positivt. Jeg vil godt minde om, at arbejdsgruppen om de frie skolars økonomi også peger på, at der er behov for en kraftig udvidelse af statslånsbevillingerne til byggeri ved de frie skoler. Jeg håber, det er et problem, som snart bliver taget op.

Kristine Heltberg (SF):

Dette lovforslag hører til dem, der taler til lidenskaberne, og jeg kan da også sige, at det er et af de lovforslag, hvor jeg næppe kan tale om en større enighed i min gruppe.

Alt i alt kan man dog sige samlet, at på den ene side er vi absolut tilhængere af den friskolelovgivning, der i og for sig har betydet, at vi i det danske skolevæsen har haft en surdej, et reformatorisk indslag, der simpelt hen har stået for det meste af det, der betyder fornyelse, også inden for den offentlige skole. På den anden side er vi bekymrede for, at man ved særforanstaltninger skulle komme til at overforkæle friskoler og privatskoler, således at deres elever bliver væsentlig anderledes stillet end eleverne i den offentlige skole.

Det kan umuligt være friskolens ønske heller, for så vidt som den formodentlig for de fleste retningers vedkommende på en eller anden måde anser det som hovedopgaven at repræsentere nogle bestemte forældre kredse, nogle bestemte kredse i befolkningen, der ønsker en organisering af undervisningen, en holdning af en ganske speciel art, og ønsker nogle ganske specielle eksperimenter med hensyn til undervisning gennemført i overensstemmelse med forældrene og i stigende grad også med eleverne.

Ud fra disse betragtninger kan man sige, at der ligger en del meget fornuftige tanker bag lovforslaget, herunder netop betragtningerne over mulige overskridelser, der kunne betyde, at privatskolernes og friskolernes elever så at sige kom til at koste det offentlige mere pr. elev, hvis man tager en all round beregning, end i folkeskolen. Det er formodentlig en af begrundelserne for, at man har strammet nogle af paragrafferne. Det kan være fornuftigt, og det kan være mindre fornuftigt. Det er i meget høj grad tekniske spørgsmål, og jeg tror, der er mange ting, vi burde drøfte i udvalget til trods for de i øvrigt udmærkede noter.

Det punkt, hvor man især vil bore, er omkring § 14, hvor lærerskematimeforbruget kommer i centrum. På det punkt har vi været meget bekymrede, også i forbindelse med folkeskoleloven, idet vi mener, at forbruget af lærertimer – eller for at sige det i en anden stil: af »det levende ord« – er så væsentligt, at det er meget svært at lovgive omkring dette. Det forekommer mig, at det måske ganske specielt omkring friskolerne ville have været heldigere